

PLAN DZIAŁANIA KT nr 25 ds. Mas Włóknistych, Papieru, Tektury i ich Przetworów

STRESZCZENIE

Komitet Techniczny nr 25 ds. Mas Włóknistych, Papieru, Tektury i ich Przetworów działa we współpracy z Polskim Komitetem Normalizacyjnym. W zakres tematyczny Komitetu Technicznego nr 25 wchodzi zagadnienia związane m.in. z terminologią, wymaganiami jakościowymi i metodami badań mas włóknistych, papieru, tektury, przetworów z papieru i tektury, wyrobów sanitarnych z papieru oraz opakowań z papieru i tektury.

Podstawowym celem działania Komitetu nr 25 jest opracowywanie dokumentów normalizacyjnych, związanych z metodami badań i oceną jakości produktów papierniczych. Udział w normalizacji europejskiej oraz międzynarodowej pozwala na bieżąco śledzić wszystkie powstające robocze dokumenty normalizacyjne. Przez opiniowanie tych dokumentów specjaliści krajowi mają wpływ na ich ostateczną formę, a także poznają opinie innych krajów na normalizowane zagadnienia. W ten sposób mają również wpływ na krajowe dokumenty normalizacyjne, powstające w oparciu o dokumenty europejskie lub międzynarodowe, które są automatycznie przez Polskę wdrażane. Pozwala to również na stosowanie w dokumentach wdrażanych prawidłowej, fachowej terminologii z branży papierniczej.

Ustanowione normy pozwalają na ujednoczenie i aktualizacje metod badawczych produktów papierniczych dla wszystkich zainteresowanych tematyką, również poza granicami kraju, są także źródłem informacji o normalizowanych produktach.

1 ŚRODOWISKO BIZNESOWE KT

1.1 Opis środowiska biznesowego

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT znaczący wpływ mają następujące uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i/lub aspekty regionalne/międzynarodowe:

W 2018 r. w Polsce wyprodukowano 4858 tys. ton papieru i tektury. W łącznej produkcji papieru i tektury w Polsce papiery opakowaniowe stanowiły 59,6 %, papiery do celów graficznych 16,1 %, papiery do celów sanitarnych i gospodarstwa domowego 15,8 %, papiery pozostałe 8,5 %. Najwięcej w Polsce wyprodukowano papierów do produkcji tektury falistej (49,6 %), papierów higienicznych (15,8 %) oraz papierów graficznych niepowlekanych bezdrzewnych (15,0 %). Papiery te są głównym asortymentem eksportowym Polski.

Wyniki ekonomiczne branży papierniczej w Polsce kształtują się korzystniej na tle wyników ekonomicznych przemysłu ogółem.

Ogólnie badania wyników finansowych przemysłu w Polsce w 2018 roku obejmują dane o 48 855 przedsiębiorstwach, co oznacza spadek w stosunku do 2017 roku o 3,3 %. Wśród badanych podmiotów przeważały jednostki małe (o liczbie

PLAN DZIAŁANIA KT 25

DATA: 2020-03-31

Wersja: 3

Projekt uzgodniony w KT

Strona 2

pracujących od 10 do 49 osób), stanowiąc 63,7 % całej objętej badaniem populacji. Udział jednostek średnich (o liczbie pracujących od 50 do 249 osób) wyniósł 28,9 %, a jednostek dużych (o liczbie pracujących 250 i więcej osób) – 7,3 %.

Wartość przychodów z całokształtu działalności uzyskanych przez badane przedsiębiorstwa wyniosła 3 581,5 mld zł. W stosunku do 2017 roku dla całej badanej zbiorowości wartość przychodów wzrosła o 6,5 %, dla jednostek małych o 5,1 %, średnich o 4,9 % oraz dużych o 7,5 %. Z przychodów ogółem 14,6 % wypracowały przedsiębiorstwa małe, 25,0 % jednostki średnie, a 60,2 % – jednostki duże.

Podstawowe parametry ekonomiczne przemysłu w Polsce w 2018 roku wg danych GUS przedstawione są w tabelicy 1 [1].

Tablica 1 - Podstawowe informacje ekonomiczne przemysłu w Polsce w 2018 roku (stan na 31.12.2018) [1]

Liczba pracujących	Liczba jednostek	Przychody z całokształtu działalności	Koszty uzyskania przychodów	Wynik finans. brutto	Wynik finans. netto	Wskaźn. rentown. obrotu brutto	Wskaźn. rentown. obrotu netto
	szt.	mln zł				%	
Ogółem	48 855	3 581 485,2	3 413 363,8	168 121,5	139 178,4	4,7	3,9
10 - 49 osób	31 144	524 453,3	494 049,5	28 055,9	24 414,6	5,6	4,9
50 - 249 osób	14 139	895 993,6	855 134,1	41 830,2	35 664,8	4,6	4,0
> 249 osób	3 572	2 161 038,3	2 064 180,2	98 235,3	79 099,0	4,5	3,6

Dla porównania wyniki finansowe przedsiębiorstw produkujących masę celulozową, papier i tekturę oraz wyroby z papieru przedstawiono w tabelicy 2 [1].

Tablica 2 - Podstawowe informacje o podmiotach gospodarczych produkujących masę włóknistą, papier i tekturę oraz wyroby z papieru w 2018 r. (stan na 31.12.2018) [1]

Liczba pracujących	Liczba jednostek	Przychody z całokształtu działalności	Koszty uzyskania przychodów	Wynik finans. brutto	Wynik finans. netto	Wskaźn. rentown. obrotu brutto	Wskaźn. rentown. obrotu netto
	szt.	mln zł				%	
Ogółem	417	43 370,7	38 823,4	4 547,3	3 879,4	10,5	8,9
10 - 49 osób	183	2 326,1	2 178,8	109,6	94,8	4,7	4,1
50 - 249 osób	186	12 070,2	11 311,7	744,6	652,2	6,4	5,6
> 249 osób	48	28 974,5	25 332,9	3 693,2	3 132,5	12,5	10,6

Przychody z całokształtu działalności zwiększyły się o 11,1 %, a koszty wzrosły o 9,3 %.

1. Wyniki finansowe podmiotów gospodarczych I-XII 2018. Wydawnictwo GUS, Warszawa 2019 r.

PLAN DZIAŁANIA KT 25

DATA: 2020-03-31

Wersja: 3

Projekt uzgodniony w KT

Strona 3

1.2 Wskaźniki ilościowe dotyczące środowiska biznesowego

Poniższe wskaźniki ilościowe opisują środowisko biznesowe, w celu wsparcia działań KT poprzez zapewnienie niezbędnych danych:

Zużycie papieru i tektury w Polsce w 2018 roku zwiększyło się o 1,0 %. Na wzrost zużycia wpłynął wzrost produkcji papieru i tektury o 1,6 %, wzrost importu papieru i tektury, wyrobów z papieru i tektury oraz papieru zadrukowanego o 3,5 %, jak również wzrost eksportu o 4,5 %.

W tabelicy 3 przedstawiono informacje o zużyciu papieru i tektury w Polsce w latach 2017 – 2018.

Tabelica 3 - Zużycie papieru i tektury w Polsce w latach 2017 – 2018

Lp.	Wyszczególnienie	2017	2018
1.	Produkcja papieru i tektury (tys. t)	4 779,0	4 857,2
2.	Import papieru i tektury, przetworów papierowych i papieru zadrukowanego (tys. t)	4 610,1	4 769,4
3.	Eksport papieru i tektury, przetworów papierowych i papieru zadrukowanego (tys. t)	4 085,9	4 271,5
4.	Łączne zużycie papieru i tektury (tys. t)*	5 303,2	5 355,1
5.	Liczba ludności (mln)	38,4	38,4
6.	Zużycie papieru na rok (kg/1 osobę)	138,1	139,5

* w łącznym zużyciu papieru i tektury uwzględniono saldo wymiany handlowej wyrobami z papieru i tektury oraz papierem zadrukowanym

Dane o produkcji niektórych rodzajów papieru i tektury w Polsce w 2018 roku, wg GUS, przedstawione są w tabelicy 4.

PLAN DZIAŁANIA KT 25

DATA: 2020-03-31

Wersja: 3

Projekt uzgodniony w KT

Strona 4

Tablica 4 - Dane o produkcji przemysłu papierniczego w Polsce w latach 2017 – 2018

Wyrób	2017 tys. ton	2018 tys. ton
Masa celulozowa drzewna sodowa lub siarczanowa	935,7	962,0
Masy włókniste drzewne mechaniczne i półchemiczne, masy włókniste z pozostałych surowców celulozowych	300,5	275,0
Papier i tektura	4 779,0	4 856,0
w tym: gazetowy	85,7	53,3
papier i tektura pozostała	734,0	720,0
w tym: papier do celów graf. bezdrz.	733,0	717,0
papier siarczanowy, niepowleczony na warstwę pokryciową tektury falistej, niebielony	834,0	925,0
papier pakowy i tektura siarczanowa, niepowleczone pozostałe, papier siarczanowy workowy, krepowany lub marszczony	130,6	126,0
papier półchemiczny na warstwę pofalowaną	193,1	196,0
Tektura falista	2 155,8	2 286,0
Pudełka i pudła z papieru lub tektury	2 836,0	2 993,0
Worki i torby z papieru	157,6	171,0
Papier toaletowy	380,9	393,0
Ręczniki z masy papierniczej, papieru, waty celulozowej lub wstęp z włókien celulozowych	245,1	234,0

W 2018 roku odnotowano w Polsce spadek zużycia papieru i tektury z odzysku (makulatury) o 1,8 %. Nastąpił wzrost odzysku makulatury z rynku odpadów o 2,6 % oraz ponownie aż 11,0 % wzrost jej eksportu. Jednocześnie odnotowano spadek importu makulatury o 5,9 %.

W 2018 roku w Polsce zużyto ok. 2343,5 tys. ton makulatury. Odzyskano z rynku ok. 2872,4 tys. ton makulatury z czego wyeksportowano ok. 939,8 tys. ton, głównie do Niemiec (584,8 tys. ton), na Ukrainę (90,9 tys. ton) oraz do Austrii (58,9 tys. ton). Zaimportowano 391,0 tys. ton makulatury głównie z Rep. Czeskiej (111,3 tys. ton), Niemiec (67,8 tys. ton) i Szwecji (64,9 tys. ton).

Całkowite zużycie i odzysk makulatury w Polsce w latach 2017-2018 przedstawiono w tablicy 6.

PLAN DZIAŁANIA KT 25

DATA: 2020-03-31

Wersja: 3

Projekt uzgodniony w KT

Strona 5

Tablica 6 - Zużycie i odzysk makulatury w Polsce w latach 2017 – 2018

Wyszczególnienie	2017	2018
Zużycie makulatury (tys. t)*	2387,5	2343,5
Import makulatury (tys. t)	418,4	391,0
Eksport makulatury (tys. t)	830,8	939,8
Odzysk makulatury (tys. t)	2799,9	2892,3
Wskaźnik zużycia (%)	50,0	48,2
Wskaźnik odzysku (%)**	52,8	52,3
Wskaźnik recyklingu (%)**	45,0	44,6

* wg SPP

** wskaźniki liczone w stosunku do całkowitego zużycia papieru i tektury uwzględniając saldo wymiany handlowej wyrobami z papieru i tektury oraz papierem zadrukowanym

Wyniki handlu zagranicznego w ujęciu ilościowym w latach 2017-2018 przedstawione są w tablicy 7.

Tablica 7 - Wyniki handlu zagranicznego w latach 2017 – 2018

Wyrób wg (PCN)	Import (tys. t)		Eksport (tys. t)	
	2017	2018	2017	2018
Masa celulozowa drzewna	1039,7	1177,9	201,1	184,4
Papier, tektura, bibułka papierowa	4327,2	4437,8	2522,3	2675,8
Wyroby z papieru i tektury	451,0	495,4	1011,0	1052,4
Książki, gazety itp.	99,1	104,7	603,7	586,2

W 2018 roku w sumie zaimportowano do Polski 5037,9 tys. ton papieru i tektury, wyrobów z papieru i tektury oraz papieru zadrukowanego (w 2017 roku 4877,3 tys. ton – wzrost o 3,3 %), a wyeksportowano tych samych wyrobów 4314,4 tys. ton (w 2017 roku 4137,0 tys. ton – wzrost o 4,3 %, tak więc saldo import minus eksport wyniosło 723,5 tys. ton (w 2017 roku 740,3 tys. ton – spadek o 2,3 %).

Odnotowano wzrost importu mas celulozowych o 13,3 %, wyrobów z papieru i tektury o 9,8 %, książek i gazet o 5,6 % oraz papieru i tektury o 2,6 %. Jednocześnie odnotowano wzrost eksportu papierów i tektur o 6,1 %, wyrobów z papieru i tektury o 4,1 % oraz spadek eksportu mas celulozowych o 8,3 %, a także papierów zadrukowanych o 2,9 %.

PLAN DZIAŁANIA KT 25

DATA: 2020-03-31

Wersja: 3

Projekt uzgodniony w KT

Strona 6

2 OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC KT

Działalność KT nr 25 pozwala na wdrożenie do krajowych dokumentów jednakowych kryteriów zgodnych z dokumentami międzynarodowymi (ISO), europejskimi (CEN), a także umożliwia na bieżąco ich aktualizację.

Podstawowe korzyści wynikające z działalności KT nr 25:

- ocena jakości produktów,
- ujednoczenie stosowanej terminologii,
- ujednoczenie metodyki badań produktów papierniczych,
- możliwość wglądu i opiniowania roboczych dokumentów normalizacyjnych europejskich i międzynarodowych.

3 CZŁONKOSTWO W KT

Każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w KT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem KT. Każdy członek KT realizuje zadania KT poprzez swoich reprezentantów.

Aktualny skład KT jest podany na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT.

4 CELE KT I STRATEGIA ICH REALIZACJI**4.1 Cele KT**

1. Wdrożenie Norm Europejskich i Międzynarodowych do Polskich Norm będących w zakresie tematycznym Komitetu.
2. Realizacja programu prac normalizacyjnych zgodnie z harmonogramem.
3. Tłumaczenie Norm Europejskich zharmonizowanych z odpowiednią dyrektywą.
4. Opiniowanie projektów EN oraz innych dokumentów normalizacyjnych z zakresu tematyki CEN/TC 172, CEN/TC 172/WG 2, CEN/TC 172/WG 3, CEN/TC 172/WG 8, CEN/TC 99 oraz ISO z zakresu tematyki ISO/TC6 i ISO/TC 6/SC2.

4.2 Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT

- Czynne uczestniczenie członków KT w opiniowaniu projektów Norm Europejskich, Norm Międzynarodowych oraz Polskich Norm tłumaczonych z zakresu tematyki KT.
- Udział w głosowaniu uchwał KT.
- Udział w Grupach Roboczych powoływanych przez Przewodniczącą KT do opracowań normalizacyjnych.

PLAN DZIAŁANIA KT 25

DATA: 2020-03-31

Wersja: 3

Projekt uzgodniony w KT

Strona 7

- Poszukiwanie sponsorów i zdobywanie środków finansowych na tłumaczenia norm oraz opracowania norm własnych z zakresu tematyki KT.
- Pozyskiwanie nowych członków KT oraz zaangażowanie specjalistów do prac w grupach roboczych KT.

4.3 Aspekty środowiskowe

Papier w sensie inżynierii materiałowej to wstęga włókien celulozowych, z dodatkiem pewnej ilości chemikaliów, które wpływają na jego właściwości i jakość. Papier jest więc produktem naturalnym, wytwarzanym z surowców odnawialnych i już z samego tego faktu wynika, że jest przyjazny środowisku. Jednakże, przemysł celulozowo-papierniczy, przetwarzający roślinne surowce włókniste na papier, może być źródłem poważnych zagrożeń dla środowiska z uwagi na:

- procesy technologiczne produkcji mas włóknistych i papieru, powodujące emisje zanieczyszczeń do wody, ziemi i powietrza oraz wytwarzanie odpadów stałych i zużycie znacznych ilości wody i energii;
- skalę produkcji – bardzo duże rozmiary wytwórni mogą powodować znaczne lokalne obciążenie środowiska.

Obecnie stosowane w większości zakładów celulozowo-papierniczych, również w Polsce, najlepsze dostępne techniki produkcyjne, charakteryzujące się obniżonymi poziomami emisji zanieczyszczeń i zużycia zasobów, zapewniają również minimalizację oddziaływania tego przemysłu na środowisko naturalne.

5 CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC KT I WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN jest wprowadzany do programu KT. KT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac KT znajduje się na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT, po wybraniu numeru właściwego KT.

Drugi element numeru tematu normalizacyjnego wskazuje numer Podkomitetu Technicznego opracowującego temat, np. numer tematu normalizacyjnego XXX.1.XXXX oznacza wykonywanie w KT XXX PK 1 (Podkomitecie Technicznym nr 1 Komitetu Technicznego XXX). Jeżeli drugi element przyjmuje wartość zero oznacza to, że TN jest opracowywany w KT.

PLAN DZIAŁANIA KT 25

DATA: 2020-03-31

Wersja: 3

Projekt uzgodniony w KT

Strona 8

Głównym czynnikiem mającym wpływ na realizację programu prac KT jest brak środków finansowych pozwalających na wprowadzanie nowych tematów normalizacyjnych oraz tłumaczenie norm uznanych przez Polskę jako PN. Problemem jest pozyskiwanie sponsorów na opracowanie norm własnych, wycofanych po przeglądach PN lub nowelizację norm zawierających nieaktualne postanowienia, a przydatnych w przemyśle.

Szeroki zakres tematyczny KT oraz coraz to nowe normalizowane w Europie zagadnienia, nie zawsze znane w Polsce, powoduje że zdarzają się trudności ze znalezieniem specjalistów do fachowego opiniowania dokumentów normalizacyjnych.

6 WYKAZ PROPOZYCJI TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEVIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

Pozyskanie środków na publikację polskich wersji językowych następujących norm:

PN-EN ISO 646:2019-03 Papier i tektura przeznaczone do kontaktu z żywnością -- Oznaczanie trwałości wybarwienia barwionego papieru i barwionej tektury

PN-EN ISO 12625-4:2017-03 Bibułka tissue i wyroby z bibułki tissue -- Część 4: Oznaczanie wytrzymałości na rozciąganie, rozciągliwości przy maksymalnej sile rozciągania i pochłaniania energii rozciągania

PN-EN ISO 12625-6:2017-03 Bibułka tissue i wyroby z bibułki tissue -- Część 6: Oznaczanie gramatury

PN-EN ISO 535:2014-05 Papier i tektura -- Oznaczanie absorpcji wody -- Metoda Cobb

PN-EN ISO 2758:2014-10 Papier -- Oznaczanie wytrzymałości na przepuklenie

PN-EN ISO 2759:2014-09 Tektura -- Oznaczanie wytrzymałości na przepuklenie

PN-EN ISO 3037:2013-12 Tektura falista -- Oznaczanie odporności na zginięcie krawędziowe (metoda nieparafinowanej krawędzi)